

יום א', כ"ח בשבט תשס"ט (22 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"שלא עשנו כגויי הארצות"

[מתפילת "עלינו לשבח", המסיימת את תפילות היום]

היהודים אינם כמו הגויים.

נו, מה חדש באימרה זו?

והנה, כאשר מעמידים את **היהודי** בשעת שמד ר"ל, בפני הבחירה שאינה בחירה – להמיר דתך או למות – לא שואלים שאלות. לא היהודי שואל, ולא הגוי שואל. לאחר המעשה, אם היהודי עבר על הבל-יעבור חלילה, בכל-זאת מפקפקים בנאמנותו ל"דת" החדשה – הן בארצות איסלם, הן בארצות הנוצרים.

ואילו כאשר בא **הגוי** אלינו ומבקש להתגייר, אנו מפקפקים במניעיו מאד ודורשים וחוקרים אותו שבעתיים – אחרי שמנסים בכל תוקף לדחות אותו ולשכנע אותו שהוא יוכל להשלים עם יעודו ע"י כך שהוא שומר על 7 מצוות בני נח. הוא אינו צריך להיות יהודי, ולמעשה אין אנו חפצים כל-כך לקבל אותו. אלא –

שאם הוא החליט בכל זאת שחפץ הוא מאד להיות יהודי מטעמים טהורים, אזי אנחנו מלמדים אותו את המוטל על כל יהודי לקבל על עצמו על מנת שגם הוא יהיה כרוך בברית שה' יתברך עושה עם עם ישראל. ולאחר המעשה, הוא יהודי לכל דבר, ואין אנו רודפים אותו או שואלים אותו למה אתה עושה כך ולמה אינך עושה כך.

ועם זאת...

אם נסתכל ברוב תולדות עם ישראל, ניתן להשיג שבעצם היו מעט תקופות שאכן גוי ביקש להתגייר. המקרה הראשון הוא לא פחות מאבי האומה, **אברהם אבינו**. הוא היחיד מבין האבות שעשה כן. אך כל האמהות – **שרה, רבקה, רחל ולאה** – כולן (!) גדלו בבתים של עבודה זרה. **רות** המואביה היא אולי המקרה המפורסמת ביותר. קביעתה כי, **"וַתֵּאמֶר רֹת אֶל-תַּפְּגִיעִי-בִי לְעִזְבֹּךָ לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֶל-אִשְׁרָאֵל תֵּלְכִי וּבְאִשְׁרָאֵל תֵּלִינִי אֶלֶין--עַמֶּךָ עַמִּי וְאֶלְקֶיךָ אֶלְקִי."** [רות א' 16] מתמצתת את ההשקפה הנדרשת מכל יהודי באשר הוא שם. ואף **יתרו** (שעליו למדנו כבר בתחילת ספר שמות, והמשך 'הכרותנו' בו בפרשת 'יתרו' שאותה קראנו בתורה בשבת שעברה) אומר כי **"עַתָּה יִדְעָתִי כִּי-גָדוֹל ה' מִכָּל-הָאֱלֹקִים"** [שמות י"ח 11].

מה אם כן מביא גוי לעשות דבר כזה, שהוא אינו מצווה לעשותו?

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדֵּיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי-הוֹצִיָּא ה' אֶת-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם." [שמות י"ח 1] אומר רש"י בפתיחת הפרשה בתשובה לשאלה: מה שמועה שמע [יתרו] ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. "משהו 'הזיז' אותו..."

אך בדורי דורות של תולדות עמנו, רדפו את היהודים. במילניום הראשון לאחר חורבן בית שני, היו תקופות 'טובות' יותר וטובות פחות. באף מקום לא מצאה כף רגלנו מנוחה, לא הרגשנו בבית, ואינני יודע [מג] באם היו מקומות שבהם ליהודים היו אותן 'זכויות' שהיו

"לְדוֹד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְּל וַיֵּשְׁבִי בָהּ." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', כ"ח בשבט תשס"ט (22 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לנתינים אחרים (לא שהיו הרבה זכויות לאף אחד...!). אלא, באלף השנים האחרונות, עד לקום המדינה ואף מעבר לו, "קשה היה להיות יהודי" כמעט בכל מקום, והביקוש להידבק בשכינה לא היה רב...

יתרו נולד גוי. היה יכול להשאר גוי. רבים הדברים שיכולים לעכב מאדם לשנות את מקום מגוריו או את מקור פרנסתו. על אחת כמה וכמה את תפיסת העולם שלו. מבהיר לנו ילקוט ה"מעם לועז":

"ואף-על-פי ששמע (יתרו) קודם שהמצרים טובעו בים, סבור היה שנקמה זו עשה הקב"ה במצרים רק כדי להציל את ישראל, ורצה להיעשות גר תושב, לשמור שבע מצוות בני נח, ואם יהיה זהיר בהם יהיה לו חלק בעולם הבא כמו חסידי אומות העולם. אבל כששמע שעמלק נענש שנמחה שמו בעולם הזה ובעולם הבא, אמר עכשיו אלך ואתגייר גרות שלמה ואהיה גר צדק לקיים כל מצוות התורה כיהודי שלם. וזהו שנאמר "וישמע יתרו"..."

"... מדרך העולם יש 3 עיכובים המעכבים את האדם מלהחליט לצאת ממקומו:

1. שאינו דומה שמיעה לראיה: שמרובים השמועות בעולם והרבה שקרים נאמרים ממקום למקום, ומאחר שיתרו ראה במו עיניו את שפלותם של ישראל במצרים... לא היה לו להאמין כל-כך מהר לשמועות שיצאו מפי האנשים שישראל עלו למעלה עליונה, ו...אין להאמין לשמועות שדרך העולם להגזים;
2. מעמד האדם במקומו. יתרו היה אדם נכבד וחשוב בתוך בני מדין, והיה קשה בעיניו מאד לעזוב את עמו ואת עושרו ואת ארמונותיו ומנעמיו;
3. מדרך העולם היה משה צריך לבוא אצלו, אצל יתרו, שהרי משה היה חתנו, שכך מידת דרך ארץ שהחתן בא לחותנו. [אלא שעל-אף ש]נבצר ממנו ממשה לבוא בעצמו ושלח משלחת של חשובי וגדולי ישראל ... ולבקשו לבוא אליו עם משלחת הנכבדים ששלח להזמין, ואילו היה יתרו מאותם האנשים המדקדקים הרבה בכבודם, היה כועס ומתרעם על כך שלא נזכר בו משה אחרי כל הטובות שעשה לו במדין בשעה שברח מפני פרעה.

כל זה לא פעל אצל יתרו, דבר המצביע על טוהר לבו – שכל אדם שמתעורר לבו ליהדות מתמלא קדושה ואינו מדקדק בניגוני כבוד ולא בענייני גדולה וטובות העולם הזה..."

[ההמשך, בע"ה, מחר]

"לְדוֹד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְּל וְיֹשְׁבֵי בָהּ." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל